

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 018841 17 Кж 2
Бања Лука, 07.9.2017. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као председника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа уз учешће записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против оптуженог М.В., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца из Бање Луке и браниоца оптуженог, адвоката Ж.В. из Бање Луке, изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018841 16 К 2 од 31.3.2017. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали оптужени и његов бранилац, а у одсуству уредно обавијештеног републичког јавног тужиоца, донио је дана 07.9.2017. године,

П Р Е С У Д У

Одбијају се, као неосноване, жалбе окружног јавног тужиоца из Бање Луке и браниоца оптуженог М.В., те потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 018841 16 К 2 од 31.3.2017. године.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број број 11 0 К 018841 16 К 2 од 31.3.2017. године, оглашен је кривим оптужени М.В., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ) и осуђен на казну затвора у трајању од 3 (три) године. На основу члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 1. и 2. тачке а), е) и ж) Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), оптужени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од по 582,62 КМ и паушал у износу од 150,00 КМ. На основу члана 108. став 3. ЗКП РС, оштећени су, са имовинскоправним захтјевом, упућени на парницу.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили окружни јавни тужилац из Бање Луке и бранилац оптуженог, адвокат Ж.В. из Б.Л.

Окружни јавни тужилац из Бање Луке је жалбу изјавио због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се преиначи побијана пресуда и оптуженом изречена казна затвора у дужем трајању.

Аргументима из жалбе, оспорава се правилност оцјене околности од значаја за висину казне, са тврдњом да је првостепени суд, утврђеним олакшавајућим околностима, дао већи значај од оног који заслужују. Наглашава се да те околности, нису таквог значаја да имају карактер особито олакшавајућих околности и тиме оправдавају изрицање казне затвора испод законом прописане за предметно кривично дјело.

Бранилац оптуженог је жалбу изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног закона, те погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се жалба уважи и побијана пресуда преиначи и оптужени ослободи од оптужбе или укине и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Аргументима изнесеним у образложењу жалбе браниоца оптуженог, оспорава се правилност и законитост побијане пресуде, са тврдњом да су, у поступку доношења те пресуде, почињени бројни облици битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. и става 2. ЗКП РС. Указује се на изостанак разлога о одлучним чињеницама, које се односе на оцјену доказа и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, да је пресуда, у одлучујућој мјери, заснована на исказу свједока Б.Д., да је тај исказ, без икакве критичности прихваћен, чиме се, у једном дијелу указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 295. став 2. ЗКП РС, а у другом, како се то у жалби наглашава, оспорава вјеродостојност исказа свједока Д. у цјелини и тиме правилност чињеничне основе побијане пресуде. Садржана је и тврдња, да је, одбијањем одређених доказних приједлога одбране, повријеђено право на одбрану и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. тачка г) ЗКП РС. У оквиру чињеничне основе побијане пресуде, оспорава се правилност оцјене доказа и тиме правилност закључка да је оптужени починио дјело за које је оглашен кривим, са тврдњом да је првостепени суд, у доношењу побијане пресуде, поступио супротно принципу „in dubio pro reo“. На изнесеним аргументима, заснивају се приговори о повреди Кривичног закона, са тврдњом да тужилац није доказао да је оптужени починио кривично дјело из члана 142. КЗ СФРЈ, за које је оглашен кривим том пресудом. Наглашава се да оптужени, у вријеме извршења дјела, није био припадник војних ни полицијских формација, тако да, по тврдњама из жалбе, непостоје обиљежја кривичног дјела за које се терети.

У одговорима на жалбе, у смислу члана 316. ЗКП РС, тужилац је предложио да се жалба браниоца оптуженог одбије, као неоснована, а такав приједлог, у правцу одбијања жалбе тужиоца, садржан је у одговору браниоца оптуженог.

У сједници вијећа, која је одржана у смислу одредбе члана 318. став 4. ЗКП РС, у одсуству уредно обавијештеног републичког јавног тужиоца, који је у поднеску од 19.5.2017. године подржао жалбу окружног јавног тужиоца из Бање Луке и одговор на жалбу, бранилац оптуженог је изложио жалбу и одговор на жалбу тужиоца, остајући код приговора и приједлога садржаних у истима, које излагање је оптужени, у цјелости подржао.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога.

Нису основани аргументи из жалбе браниоца оптуженог, у прилог тврдњи да је изрека побијане пресуде противријечна разлозима и да су, у образложењу те пресуде, изостали разлози о одлучним чињеницама, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Наиме, изрека побијане пресуде, која садржи јасан чињенични опис реалне дјелатности оптуженог, који обухвата вријеме оружаног сукоба у Босни и Херцеговини, опис начина кршења правила међународног хуманитарног права, садржана у члану 3. став 1. тачка 1. а) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.8.1949. гоине и члана 13. став 2. у вези са чланом 4. став 1. и 2. тачка а) Допунског протокола уз Конвенцију о заштити жртава немеђународних оружених сукоба од 08.6.1977. године - Протокол, те сататус оштећеног М.М., као цивилног лица, у свему је усклађена са разлозима датим у образложењу пресуде, за све одлучне чињенице, и нема никаквих нејасноћа које се односе на начин извршења дјела и радње које је оптужени предузео, у оквиру свог умишљаја, заједно са Д.Г., у критичном догађају. Начин на који су образложени дати разлози о одлучним чињеницама, обзиром на тврдњу жалбе да су исти паушални и супротни одредби члана 295. став 2. ЗКП РС, овај суд је испитао у оквиру жалбеног основа погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стање, обзиром да се тим приговорима, у суштини, оспорава правилност чињеничне основе побијане пресуде.

Нису основани ни аргументи из ове жалбе и тврдња да је у поступку доношења побијане пресуде повријеђено право на одбрану, те да је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Наиме, право суда да одбије извођење доказа, када оцијени да је понуђени доказ непотребан, садржано је у одредби члана 278. став 2. ЗКП РС, тако да је, у складу са цитираном законском одредбом, у конкретном предмету, предсједник вијећа на главном претресу, одбио извођење наведеног предложеног доказа, те у образложењу побијане пресуде, у складу са чланом 304. став 7. ЗКП РС, дао разлоге чиме се руководио за такву одлуку, указујући на одредбу члана 147. став 1. тачка б) ЗКП РС, у погледу поновног приједлога одбране за саслушање свједока, адвоката М.Б., који је поступао као бранилац у предмету против оптуженог Б.Д., да је одбрана, у поновљеном поступку (након укидања раније првостепене пресуде), дала сагласност да се, у смислу одредбе члана 331. став 4. ЗКП РС, прихвате, као доказни материјал, искази свједока и други спроведени докази на ранијем главном претресу, па тиме и исказ свједока Б.Д., да је бранилац, приликом унакрсног испитивања овог савједока имао могућности, у смислу одредбе члана 288. став 1. ЗКП РС, да користи и уложи записнике о испитивању овог свједока из истраге, које право није користио, те да је у ранијем поступку на главном претресу, проведен као доказ налаз и мишљење судско медицинског вјештачења по Заводу за ... РС, на који одбрана није имала примједби. При томе су, у поновљеном поступку, прихваћени други доказни приједлози одбране и саслушани предложени свједоци (поименично

наведени на страни 5. пасус 5. побијане пресуде), тако да, објективно посматрано, нема основа за жалбене тврдње да је повријеђен принцип једанакости, садржан у одредби члана 14. ЗКП РС, и тиме право на одбрану.

Надаље, првостепени суд је, у смислу одредбе члана 295. став 2. ЗКП РС, савјесно оцијенио сваки доказ оптужбе и одбране појединачно и у међусобној повезаности, те за изведене закључке о одлучним чињеницама дао разлоге у образложењу те пресуде. Образложени су у побијаној пресуди и разлози у оцјени вјеродостојности противријечних исказа, а то су искази свједока Б.Д. и оптуженог у погледу непосредног извршиоца дјела и лишења живота оштећеног, све у складу са обавезом из одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС. Ради тога су без основа аргументи из жалбе, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 295. став 2. ЗКП РС.

Аргументима изнесеним у жалби браниоца оптуженог, не може се оспорити правилност чињеничних утврђења и закључак побијане пресуде да је оптужени, као саизвршилац, заједно са Д.Г., критичног дана, починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона КЗ СФРЈ, на начин како је то чињенично описано у изреци побијане пресуде.

У образложењу побијане пресуде су оцијењени искази свједока Е.Р., Н.М., М. и З.М., М.С., који имају само посредна сазнања о извршењу дјелу, а свједочили су у погледу разлога доласка оштећеног у К. (ради преузимања жита), одвођења оштећеног у станицу полиције, боравка пред кућом Н.А. и каснијим сазнањима да је убијен. Оцијењен је и исказ свједока Б.Д., који је, након вербалног сукоба са оштећеним у вези са погибијом Божиног брата, одвео оштећеног на разговор у станицу полиције у Р., а у вези са овим исказом, оцијењен је и исказ свједока А.Д. Првостепени суд је, како то призилази из образложења побијане пресуде, посебну пажњу посветио анализи и оцјени исказа свједока Б.Д., као јединог очевица критичног догађаја. Ради се о једној детаљној и критичкој анализи, која обухвата оцјену исказа у односу на изнесене чињенице прије, у току и послије лишења живота оштећеног, заснованој на повезаности тог исказа са другим спроведеним доказима, тако да је кључно питање, првенствено са аспекта жалбених приговора, којима се оспорава вјеродостојности његовог исказа у цјелини, на правилан начин ријешило првостепени суд, и о томе дао детаљно и аргументовано образложење.

Правилност и ваљаност таквог образложења, и тиме разлога датих у побијаној пресуди за прихватање исказа свједока Б.Д., као вјеродостојног, не може се оспорити аргументима из жалбе.

Наиме, исказ свједока Б.Д., у одлучним чињеницама, како се то правилно образлаже у побијаној пресуди, сагласан је исказу оптуженог, у погледу радњи које су предходиле лишењу живота оштећеног, дакле, тврдњи да су возилом, власништво оптуженог, заједно са Д.Г. и Б.М. (који су преминули), припадницима одјелења полиције у Р., са оштећеним, испред куће Н.А., сви заједно сјели у возило, да је возилом управљао оптужени и кренули, како тврде по захтјеву Г., ради информативног разговора у ПС К.

Сагласност у њиховим исказима, како се то правилно образлаже у побијаној пресуди, уочава се и оном дијелу који се односи на одлазак до мјеста реона села Т., у правцу планине Д., гдје је оштећени лишен живота, те да је оптужени возилом управљао и у повратку, након извршења дјела.

Свједочећи о околностима и начину извршења дјела, након доласка на лице мјеста и извођења оштећеног из возила, свједок Б.Д. је јасан и категоричан, у одређењу идентитета оптуженог, као непосредног извршиоца дјела и убиства оштећеног, појашњавајући детаље на који начин је оштећеног извео из возила, раздаљину пуцања и положај тијела оштећеног и оптуженог.

У оцјени вјеродостојности њихових исказа у погледу околности које су услиједиле након доласка на лице мјеста, обзиром да у том дијелу више нема сагласности у исказима свједока Б.Д., који тврди да је оптужени лишио живота оштећеног из пиштоља и исказа оптуженог, који тврди да је Д.Г. лишио живота оштећеног из аутоматске пушке, у побијаној пресуди је дата детаљна и аргументована анализа. Наиме, искази свједока Д. и оптуженог доведени су у међусобну везу, а затим оцијењени у повезаности са исказом свједока М.Ч., који потврђује да је, накнадним доласком на лице мјеста видио трагове крви на макадамском путу и леш оштећеног, на 2-3 метра од ивице пута, управо онако како то описује свједок Д., а што је супротно са исказом оптуженог, који тврди да је тијело оштећеног пало у провалију и да тијело није могао видјети, затим у повезаности са исказима свједока Б.Д. и М.Ч., који су тог дана били са Д.Г., али нису помињали да је Г. код себе имао дуго наоружање, како то тврди оптужени у свом исказу и одређењу аутоматске пушке, као средства извршења дјела од стране Д.Г..

У тој анализи и оцјени вјеродостојности противријечних исказа је посебно цијењена чињеница да су оптужени и свједок Б.Д., према њиховим сагласним тврдњама изнесеним на главном претресу, у добрим односима, да никада нису имали међусобних проблема, нити сукоба. Ове околности, како се то правилно образлаже у побијаној пресуди, несумњиво потврђују да Б.Д., свједочећи о околностима критичног догађаја и одређујући оптуженог као непосредног извршиоца дјела, нема мотива да лажно терети оптуженог.

Правилност и ваљаност таквог образложења, и тиме разлога датих за прихватање исказа свједока Б.Д. као вјеродостојног, не може се довести у сумњу аргументима из жалбе, којима се указује на одређене разлике у исказима оптуженог, оштећеног и свједока М.А., у погледу чињенице да ли је, Н.А. био код куће у вријеме када је оштећени одведен од стране оптуженог, Д.Г., Б.М. и Б.Д.. Ради се, дакле, о чињеницама које нису од одлучног значаја, као и оне, да ли су, у току пута, према К., по захтјеву Д.Г., свраћали до куће породице Ф., и једног од њих требали привести у ПС Кључ, како се то правилно образлаже у побијаној пресуди. Коначно, увјерљивост исказа свједока Б.Д. се не може оспорити ни аргументима који се наглашавају у жалби, у настојању да се, првенствено, доведе у сумњу кредибилитет свједока, указујући да је свједок осуђен за кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ РС, у другом кривичном предмету.

Надаље, вјеродостојност исказа свједока Б.Д., није доведена у сумњу ни аргументима из жалбе браниоца оптуженог, којима се указује на опис повреда оштећеног, констатованих у записнику о прегледу костура, од 21.8.1998. године у Служби за патологију, Кантоналне болнице „др И.Љ.“ у Б. (идентификованог као посмртни остаци оштећеног), првенствено када се има у виду чињеница да су искази оптуженог и свједока Б.Д. потпуно сагласни у ком правцу и у који дио тијела оштећеног је пуцано из ватреног оружја („у леђа“). Наведена сагласност њихових исказа у погледу локације повређивања оштећеног, да није пуцано и у оне дијелове тијела, на којима су (поред недостатака бројних дијелова костију главе и тијела), у записнику констатоване повреде, по оцјени овог суда, не даје основа за другачији закључак од оног који је изнесен у побијаној пресуди у оцјени вјеродостојности исказа свједока Б.Д..

Цијенећи наведено, потпуно и правилно су утврђене одлучне чињенице, и о томе дати ваљани разлози у побијаној пресуди и то у погледу кршења правила међународног хуманитарног права, статуса оштећеног, као заштитног објекта кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, те везе између радњи оптуженог и оружаног сукоба, који, у смислу цитиране законске одредбе, не захтјева припадност оптуженог некој војној или полицијској формацији, како се то наглашава у жалби.

Ради тога су без основа приговори из жалбе браниоца оптуженог, којима се оспорава правилност чињеничних утврђења, те указује на повреду Кривичног закона, са аспекта постојања битних елемената бића кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, за које је оптужени оглашен кривим побијаном пресудом.

Овај суд је испитао побијану пресуду у одлуци о кривичној санкцији, у вези са жалбом тужиоца и браниоца оптуженог и оцијенио да је првостепени суд правилно утврдио све околности, садржане у одредби члана 41. став 1. КЗ СФРЈ, које су, у оквиру општих правила о одмјеравању казне, од значаја за висину казне.

Правилно утврђеним олакшавајућим околностима, првостепени суд је дао правилан значај, оцјењујући их као особито олакшавајуће околности, првенствено имајући у виду да оптужени није осуђиван, те породичне и личне прилике оптуженог. Ове околности, те чињеница да отежавајућих околности нема, не оправдавају изрицање казне затвора у дужем временском трајању, како се то предлаже у жалби тужиоца, нити мање, у ком правцу је постављен приједлог у жалби браниоца оптуженог, имајући у виду законом прописану казну за предметно кривично дјело (казна затвора најмање 5 година), те општу сврху кажњавања, прописану у одредби члана 33. КЗ СФРЈ, у њеном специјалном и генералном облику.

За све те околности, оцјењене појединачно и у међусобној повезаности, дато је аргументовано и ваљано образложење у побијаној пресуди, тако да је, и по оцјени овог суда, изречена казна затвора у трајању од 3 (три) године, потребна мјера казне за остварење опште сврхе кажњавања, прописане у одредби члана 33. КЗ СФРЈ, у њеном специјалном и генералном облику.

Из наведених разлога и на основу одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић